

ECOUL

Organ independent
Apare Miercuria și Sâmbăta

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

ABONAMENTE: Pe un an 400 Lei, pe 6 luni 200 Lei,
pe 3 luni 125 Lei. Pentru bănci, instituții particulare
și de stat 1000 Lei anual.
In străinătate dublu.

Lei 3

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
ORADEA, Hotel „RIMANOȚI“

Lei 3

Anunțuri și reclame
după tariful

Măsurile ce se impun

Cu ocazia descoperirii comunizatorilor de acum câteva zile, autoritățile locale au avut prilejul să constate încăodată că, întreaga falangă de spioni comunisti și de toate soiurile, curierii lor, marii tălhari și criminali, își au ascunzișul și locul de întâlnire a oricărui hotărâri de subminarea ordinei, tot numai în cartierul viilor.

Or, paza în această parte a orașului cu o suprafață de 52 k. p. și cu o populație de circa 15.000 locuitori, la mijloacele de cari dispune în prezent poliția este absolut imposibilă. Seara dela orele 19 în timp de iarnă și 20 în timp vară, oamenii cinstiți ai cartierului, se încuie în casă, luându-și măsurile proprii de paza vieții. Poate să ardă un imobil chiar în curtea vecinului imediat, și cei de alături, de te teamă, nu iese din casă...

Acetia sunt stări de fapte absolut riguroase, ce pot fi confirmate fie de Siguranța fie de Prefectura Poliției, fiindcă nu odată comisarii și agenții acestor două autorități polițienesti, au avut de dat lupte în toate regula, cu cei pe cari îi urmăreau și, nu totdeauna au reușit a-i aresta, intrucât poziția locului le este favorabilă răufăcătorilor și au toate șansele a dispărea fără urmă.

Fără discuție, că această tristă situație, trebuie să ia sfârșit cât mai neîntârziat, ea necadrând cu importanța unui oraș de seama Oradei și mai cu seamă, când el se găsește și la graniță, în vecinătatea acelora cari sistematic și cotidian utelnesc împotriva a tot ce este românesc.

Ministerul de Interne, are datoria a se seziza cât mai grabnic de criza prin care trec cele 2 instituții menite să menție ordinea publică, înzestrându-le cu personalul necesar și cu vehiculele de imperioasă trebuință, spre a se putea exercita o pază și un control eficace cum și pentru a se putea deplasa urgent și la timp, de câteori nevoia cere.

În acest sens, și până la găsirea fondului necesar, ca ambele autorități de paza liniștei și siguranței Statului, să fie înzestrate așa cum cerințele moderne impun, să se dea măcar pentru un început poliției un număr de 100 sergenți de oraș în plus și 20—24 cai, absolut necesari, pentru ca serviciul să se facă cu

alt efect și împlinind astfel unul din lipsurile atât de evidente.

Și oamenii pacinici, din acel cartier al Oradei, au dreptul la o viață mai tihnită și la paza avutului lor, cari în prezent, repetăm, sunt la discreția tuturor certărilor cu justiția, iar pe dealtă parte, nici polițiștilor nu trebuie să le pretindem a face eforturi supra omenesci în toată clipa.

PILDE FRUMOASE

Scoala de arte și meserii din Beiuș

Dela 15 Februarie a. c., s'a înființat la Beiuș o școală de arte și meserii, a cărei lipsă era de mult simțită.

La cererea beiușenilor, s'a asociat și stăruința necondiționată a d-lui inspector-șef școlar Gh. Bota, pentru care, merită toate laudele. Însă, mai presus de orice, este de remarcat deosebita bunăvoință cu care Consiliul comunal al Beiușului a primit înființarea menționata școli, care, pe lângă faptul că, a oferit imediat 4 clădiri pentru ca școala să ia ființă de îndată, a dăruit 150 jugăre de pădure seculară pentru ca școala să-și croiască fondul de construcție a unui local propriu. Pădurea donată de comuna Beiuș Școlii de arte și meserii, valorează cu mult peste un milion lei.

Prin donațiunea făcută de Consiliul comunei Beiuș, a dat prilej ministerului și celorlalte autorități respective, să imite mărețul gest al Primăriei Beiuș.

Onoare Consiliului comunal Beiuș, care a înțeles atât de frumos menirea unei școli de meserii și dovada înțelepciunii dată de acel consiliu, să servească de exemplu și altor comuni, cari, nu și-au înțeles încă datoria, când este în joc dezvoltarea unei instituții școlare românești.

Nu-i vorba, beiușenii în toate vremurile, — chiar și pe timpul persecuțiilor maghiare, — au știut să se afirme ca români întregi și cu multă dragoste pentru cultură.

Aducem pe această cale, admirațiunile noastre dlui primar Gh. Cosma, care a fost însușit de cele mai curate sentimente românești și cu această ocazie.

Încetînd, dorim dezvoltarea deplină școlii de arte și meserii din Beiuș, mai cu seamă că, s'a dat conducerea ei, dlui Teodoru, fost director al școlii de arte și meserii din Aiud, — școală întemeiată și perfecționată tot de dsa, — director care, este un energic conducător și cu o vastă experiență.

Cum românizează primarul „român” Egrgy Bergely administrația orașului?..

Abia ne desparte câteva zile de ședința Consiliului comunal al municipiului Oradea, când se va lua în discuție bugetul general al orașului. Din anexele bugetului, reese și numele tuturor funcționarilor numiți la primărie și cei angajați la uzini.

Știm că, în toamna trecută, un mare număr de funcționari ai primăriei și uzinei au stat în fața comisiei examinatoare dela prefecatură, de a se constata, că, și după 8 ani de regim românesc, câți funcționari nu voiesc, sau nu pot (?) să știe limba statului.

Deși eram pesimiști în așteptarea noastră, rezultatul a întrecut orice prevedere.

Din numărul mare de funcționari unguri, cari fac majoritatea slujbașilor primăriei, — cum s'a măndrit d. Egrgy primarul „român” la Budapesta, unde s'a simțit așa de bine, — 60—70 la sută au căzut la examen.

Statutul funcționarilor publici prevede categoric, că, orice slujbaș în funcție publică, care este cuprins într'un buget supus aprobării ministerului respectiv, trebuie să cunoască limba statului. Examenul, în astfel de condițiuni, n'a fost altceva, decât executarea acestei dispozițiuni, urgentă și de minister.

Și cea făcută mult apreciatul nostru primar? Ii menține și mai departe în serviciu.

Am dori să știm, dacă acești funcționari, sunt luați și în acest an cu salariul lor în buget pe întreg anul, ori numai ca diurniști, până la concedierea lor definitivă?

Avem justă temere, că primarul Egrgy, care, și azi își continuă biroul avocațial, vrea să devină simpatic de acum, pentru populația ungurească, gândindu-se la timpul — poate mai apropiat, cum s'ar crede, — când nu se va mai lăsa în trăsura elegantă a orașului...

Cazul de persecuție a unui funcționar român, constatată chiar de dânsul, că, este absolut cinstită și nepătută de acuzațiunile aduse de fostul pușcăriș și aprig dușman al românilor: Bazilli, ne îngrijorează.

Chiar și în chestia Uzinei electrice a orașului, Egrgy Bergely ne-a arătat demonstrativ, că, n'are suflet pentru românii.

Oare, a revizuit dânsul vreo dată situația dela uzinele orașului ca să vadă, că, așa numitul personal tehnic „indispensabil” dela uzinele orașului, care după părerea inginerilor unguri: Bazilli, Szeusz și Eichner, nu se poate înlocui, nu are pregătirea profesio-

nală necesară și că, nu știe românește? Dl Primar crede, că, nu trebuiesc întrunite aceste condițiuni?

Ce rost mai au atunci școlile noastre de arte și meserii, dacă nu-și pot plasa absolvenții lor la uzinele publice? Cum și-a făcut datoria conducerea uzinelor orașului în ce privește recrutarea personalului de rezervă de naționalitate română? Oare, după discursul recent a lui Betlen jinit în apropierea frontierei, la Debretin, ne mai putem bizui viața și avutul nostru în protejații dlui Egrgy Bergely? Ce garanții ne puteți da pentru clientela Consiliilor de război și doveditul dușman al românilor: *sopranul Bazilli*, vă rog frumos, cu supunere, domnule primar Egrgy?.. Ce rost mai are sporirea meseriașilor români, tocmai în materia tehnică, din moment ce însăși primarul „român” nu le dă posturi convenite la uzini? Suntem informați că, un mare număr de absolvenți ai Școlii de arte și meserii din Oradea, neputându-se plasa nici la întreprinderile particulare românești, nici la uzinele publice, depe urma atitudinii oamenilor zilei dela primărie față de dânsii, se întorc iarăși la plug, în timp ce ne plângem, că, nu avem români cu pregătire tehnică...

Mai știm, că, d. Dragomir, directorul Școlii de arte și meserii de aci, a înaintat primăriei un memoriu în acest sens. Sigur că, se odihnește undeva în sertarul primarului, după ce, ca de obicei, a dat cele mai ferbinți asigurări... că, va face totul pentru românizare.

În susținerea criticii ce aducem tristei atitudini manifestată de d. Egrgy, am fi curioși să ne explice dsa și rațiunea faptului, cum, după ce a fost izgonit nevinovatul român: D. Popa dela Uzina electrică, angajat pe toată viața cu contract, în locul lui simplumente l-a delegat pe așa numitul „subșef contabil” Mihoc, fostul calif și încasător, pe pregătirea totală de 4 clase primare.

Este un prefect autodidact? Ne îndoiim.

Ceace este cert, e că, acest Mihoc, care habar n'are de postul ce i s'a mereditat, în lipsă de pregătire și practică și care, se îngâmbează cu titlul de „subdirector” spre mare indignare a publicului plătitor de cel mai scump curent din țară, corespunde numai intereselor sopranului Bazilli. Iată de ce s'a conțat, că, este complice în operațiunile fostului pușcăriș, cumătur cu dânsul!

(Continuarea în pag. II.)

Reforma agrară și slujitorii ei din județul Bihor

O importantă ședință a Consiliului județean. — Dl. Sever Andru, președinte consiliului vorbește despre neregulile agrare. Buzagiu spune, că va da lămuriri consiliului, însă nu produce nici un act, care să arate cul s'au arendat loturile și rezervele de stat și mai ales, unde au intrat sumele enorme ale arenzilor încasate de el...

În ziua de 15 Martie consiliul general al jud. Bihor, s'a întrunit la prefectura județului, sub președinția d. dr. Sever Andru, președinte consiliului.

Cu acest prilej între altele chestiuni, de care s'a ocupat d. Dr. Sever Andru, a fost și aceea a aplicării nesfârșite a reformei agrare, de către organele județene ale Consilieratului agricol.

D. Dr. Sever Andru, a arătat consiliului, lucruri cari, chiar dacă erau cunoscute de oameni, nu luaseră forma abcesului plin de puroi, care produce durere pe sărmanul nostru corp social.

Dsa a arătat Consiliului județean, că s'a sesizat de cele scrise în jurnale, precum și de vaele multe țărani și oameni interesați în mod vital, în legăturile lor cu Consilieratul agricol al jud. Bihor, și că, a considerat de a sa datorie să cerceteze cele colportate. În acest scop dsa s'a prezentat Consilierului (?) agricol Buzagiu, căruia i-a cerut lămuriri. Spre surprinderea sa d. Buzagiu n'a fost în stare să-i dea nici un fel de lămurire. S'a obligat însă, să vie la Consiliul județean cu acte și dovezi oficiale, în care să arate, câte sunt rezervele, cari sunt, adică în ce comuni cui s'au arendat, cu ce prețuri și mai ales să dovedească cu recipisele Adm. financiare, când au fost depuse și anume, câte sume și pentru cari

anume terenuri de lături sau rezerve.

În ziua de 16 Martie, d. dr. Sever Andru, a cerut din nou d. Buzagiu să se explice.

Spre surprinderea generală a numeroșilor membri prezenți, d. Buzagiu n'a fost capabil să prezinte consiliului nici una, dar absolut nici una din dovezile oficiale, din care să se vadă, cui au fost arendate rezervele și loturile demonstrative, despre care noi am vorbit și vom continua a vorbi mereu.

Buzagiu, care crede pe toți oamenii proști ca el, lipsiți pe obraz, de rușine și mai ales de... memorie, s'a văzuit să îndruga câteva vorbe despre rezerve, și să arate, cum ar fi trebuit să ardeze terenurile expropriate de stat pentru țărani. A spus cu gura lui mare, că la fiecare comună se află situații în regulă despre rezerve și că, s'au întocmit debite cu borderouri pe moșii și pe comuni. Se poate, ca întocmiri de acte să se fi făcut, nu e vorba, pentru că se cunosc moravurile birocrațismului nostru, care fură cu forme, de accia nu poate fi prins.

El a arătat, spre marea mirare a celor de față că în jud. Bihor se mai găsec astăzi după 10 ani de aplicare a reformei agrare nu

(Continuarea în pag. II-a)

CARTOLINA POSTALE

Ala Signore direttore di Giornale „ECOUL” ORADEA

Escuzati Signore, che turburo Vostra occupazione cu intervenzia mia. L'at-o tardo la cunostinta a Vostro articolo che referato nostro gioco „Petit Curir” MILANO-TORINO...

Nu indignato per mia, che: nu posedo perfetto vostra lingua și prego Signore tolerato mia erore, che nostri sentimento sunt di fratelli dolci, per Rumenia și tuti ei fiii. Perfetele nostri nobile sentimento, — cum ați văzut Caro Mio, — au dovedito nostri diplomati occasione Società Nazionale in chestia mitraliera Santo-Gotardo...

În conșiența, prego Signore Direttore, dati formale desmitiere per ala gidano chi signato articolo: Giacomo Burelli, che el nu fosto nostro compagno, și nientie nu este veritate che dînsul palavragito la socotatoia Signore Belusca Katona și Aurelio Dino...

Veritabilo smekero, chi decavato nostra afacere, fosto direttore di cinematografo, dela Pizza centrale, dopo caleneua. Nu-i notifico familia, che... i-o pomenesco susgnatol per tuto momento și, nu intenzionez se dato la el occasione se face la matalo proceso per colonniali...

Quando scapato dela prizione—perche, per momento sunt per un fleaco rezinato la inchirose... coza face?... polizia del Cluzo, nu este emancipata ca la Oradea — ne retourneram ala vostri splendido Oradea (cu multo gentilo fratello) he!... che viața, che viața, gustam acolo și che fetița... aoh!... che fetița, tuti belle) cu altro autorizatione che numai stricta nica fratello Magiaro...

Inregistrati Caro Mio, questo mia doleanza, che dopo arivato Oradea și permito magina, per mia onore, suntuo cavalero, cento abanamento consacrati per vostro giornale.

A rivederci: Giuseppe Siciliano

Per conformitazione: T-Ric

POIȚA „ECOULUI”

PUTEREA MORALĂ A ROMÂNIEI ÎN 1916-1918

Conferință ținută în ziua de 11 Martie 1928, în sala de festivități a Primăriei Oradea de COLONEL BENGHIU

Și iată cum mă explic:

Orce sentiment popular, a cărui caracteristică poate fi comparată cu puterea navalnică a șuviului, care își caută cărările pe unde poate și cum poate, are ceva mistic în el, ceva în care fanatismul pornirii clocește turbat.

Dacă ne-am reînprospăta în amintire puterea exercitată asupra maseelor în 1879 (Revoluția Franceză) de către cele trei idei: Libertate, egalitate și fraternitate și am compara-o cu fanatismul ideii de unire exprimată de masele unite de război, în timpul neutralității și mai ales în timpul războiului, chiar în momentele cele mai grele, vom conveni că deosebire de diapazon n'a fost.

N'a existat întrunire publică la care masele să nu participe cu un entuziasm delirant; n'a fost clipă mai sublimă în care gama entuziasmului să fi atins maximum, de cât aceea a decretării

mobilizării; n'a fost tren sau vagon, pe care oameni simpli, în strae soldătești, să nu fi scris cu mâna lor tremurândă de emoție „TRĂIASCĂ ROMÂNIA MARE”.

Și-o astfel de manifestare a maseelor nu trebuie ea caracterizată ca o expresiune a fanatismului național?

N'a colorat acest fanatism, cu nuanță mistică, exprimarea idealului nostru?

Iată dar pentru ce am definit astfel, unul din factorii care au influențat sufletul românesc, în pregătirea și determinarea războiului nostru.

Doamnelor și Domnilor, Venim acum la capitolul.

2. *Roadele pregătirii.*

Ce a rezultat din toată pregătirea? Pe care am privit-o în treacă, că să nu vă obosesc prea mult.

O dărjă voință de a intra în

război, cu toate grozăviile, pe care le-am cunoscut ca fiind făcute de germani în 1914—1915 în Franța și mai ales în Belgia.

Gaze asfixiante, bomboane otrăvite, orașe bombardate din aeroplan, împușcarea copiilor și femeilor, și pe deasupra oroarea câmpiilor de bălăie.

Lupta aceea în care făptura omenescă a avut să înfrunte grozăviile, pe care realitățile câmpiilor de bălăie de altă dată nu le cunoscuse.

O luptă cumplită, în care toate mijloacele de distrugere au fost puse la contribuție.

Aeroplan care împânzeau văzduhul; enorme guri de oțel, cari svârleau din pântecele lor monstruoase proiectile, ce răsturnau pământul și-l amestecau cu fărâmițurile legiunilor de ostași trimiși în văltoarea nimicirii; șiruri de mitraliere, din ale căror fevi neobosite ropoteau plumbii, cari săpau adânc rândurile luptătorilor.

Și totuși, am cerut războiul, l'am impus chiar; fiindcă atunci când Suveranul, care comprima sentimentul poporului, ni-l refuza; pe zidurile Palatului Regal din Bu-

urești s'au pus bilete de închiriat.

Poporul vroia să-și renege și sentimentul său de recunoștință ajuns proverbial, fiindcă misticismul idealului național, transformase pornirea aceasta pentru război, într'o religie.

Războiul odată declarat, entuziasmul zilelor de mobilizare, îmbrăcase forme delirante.

Era o nebunie a maseelor, care schimba și mersul natural al lucrurilor.

Ca să vă ilustrez voi cita un caz tipic.

În regimentul, cu care am intrat în război, se afla și un ofițer de origine bulgară din Silistra, Sublocotenentul Poporof.

Omul aceasta făcuse războiul din 1912—1913, luptase până la Ceatâlgea și apoi contra Sărbilor la Bregalnita.

După război să îmbrăbase cu o dată convingere socialistă, că apărarea cu o primejdie pentru unitatea în fruntea căreia ar fi fost.

Ei bine entuziasmul ofițerilor trupului din regiment atâta l-a convertit, că n'rândurile noastre n'ar existat ofițer, care să se bată mai vitejește decât acest erou, strein

de neamul nostru; care a murit cu arma în mână, pornind de 8 ori plotonul său la atac, în zilele de glorie ale luptelor dela Jiu.

Din exemplul acesta se poate deduce ușor, cât de pornită era întreaga oaste, că să sfideze moartea.

Și ca să demonstrez prin fapte, mai eloquent decât prin afirmări, voi cita câteva pilde.

Și că să nu vă plictisesc prea mult, voi sistematiza invocarea acestor pilde, adică:

Voi cita exemple, din care să rezulte un complex de virtuți, pentru individ și apoi pentru colectivitate.

O schiță de război din „PAGINELE DE SÂNGE” ale lui Alexandru Rațiu:

„Iartă-mă frate!”

Bătălia dela 23 August era pe sfârșite. După aproape douăsprezece ore de luptă inversunată și sângeroasă, planul nostru de recunoaștere era atins și divizia ordonase retragera.

Tunurile dușmane mult covârșitoare în număr și calitate, băteau cu țările trupele noastre, cari se retrageau treptat, unitate după unitate.

Lângă movila, a cărei atingere și curiere ne costase jefte atât de dureroase, sergentul Chirilă Vasile, eroul dela Opanca, își svârcolea trundic, trupul ciuntit. Un obuz venit din coasta sa, îi izbise în plin soldul drept și într'o sutime de clipă, priciorul drept atârna doar de o fășie îngustă de piele, în timp ce stângul, sburase cu totul la vre'o douazeci de pași de el; și soarele de culoarea rubinie a bălții de sânge, în care bravul, dar atât de nefericitul sergent, își trăia chinurile cele mai înfricoșătoare, cu care-și privea trupul sfârțicat și nimic.

Nu mă lăsați, fraților, nu mă lăsați în mâinele păgânilor — se tânguia sărmanul Vasile Chirilă. Glasul lui era atât de sfâșios...

Cineva s'a apropiat de dânsul tiptil, par'că să nu-l supere și îngenuchinind în băltoaca de sânge, i-a cuprins mânele, spunându-i cu vocea înecat în lacrimi de durere.

— Bietul meu șef, ... mise rupe inima do'n sergent văzându-te în așa hal!

Reforma agrară

(Urmare din pag. 1-a)

mai puțin de cât: 9483 jugare cadastrale.

Națiunea Română se judecă la Societatea Națiunilor, pentru păcatele unor oameni ca Buzăgiu, care mărturisește, fără rușine, că odată rezervele distribuite la cei îndreptățiți, ce va mai face un potlogar ca el care s-a specializat în specularea pământului din care cauză n'a stat la nici un județ mai mult ca 1-2 ani, adică până s'a săturat lumea de el.

Dar se pare că, de data asta Buzăgiu și-a găsit nașul. Dl. dr. Sever Andru, nu s'a arătat nici de cum mulțumit cu gângăveala lui Buzăgiu și i-a cerut să-i prezinte tablourile de rezerve cu arendașii și sumele, ce s'au plătit de aceștia și mai ales cu dovezi că a vărsat banii la stat.

Dacă nici acum, Onorata Casă Centrală nu se va sesiza serios, dacă d. inspector g-al Manolescu mai ales, care stă de atâta vreme în Bihor, nu-și va face datoria, atunci vom lăsa la o parte ciuda, care ne mai reține și vom publica noui dovezi, din care se va vedea cum se aplică o reformă cu care poporul românesc se mândrește, dar pe care diferite haimanele, indivizi lipsiți de cultură și bun simț, au compromis-o în fața poporului muncitor și îndelung răbdător, ca și în fața celorlalte popoare, care ne judecă pe toți românii după stăruirea morfinomană, sprijinită spre rușinea lor de oameni cu pretenții, dar păcat... lipsiți de simțul realității.

Vom reveni și declarăm că, ne vom răfui cu toți aceia, cari au tolerat și continuă să tolereze într'un post așa de important un om complet inconștient.

C. Bihoreanu

DIVIZIA 17-a

Publicație

Comandamentul Diviziei 17 din Oradea, având nevoie urgentă de 7 vagoane ovăz și 7 vagoane porumb; roagă pe amatori a a prezenta ofertele la Serviciul Intendenței, în orice zi, între orele 9-12 dimineața.

p. Șeful Serviciului Intend.
Int. CAPITAN VASILESCU

Cum românizează primarul

(Urmare din pag. 1-a)

Aceștia sunt protejării d-lui Egrý!

Vom urmări cu vie atenție toate neregulile privitoare la administrația orașului și le vom semnala la timp. Când avem atâția dușmani în afară, cât și în interiorul țării, nu ne pot lăsa indiferenți greșelile consecutive ale unui om hărăzit de soarta oarbă în postul de primar, și care, trebuie să-și dea răspunderea și față de românii din acest oraș oropsit și azi de soartă, de felul nenorocit și neromânesc cum gospodărește comuna.

I. Orădeanu

Dela Uniunea națională

a studenților creștini din România

La o întrunire a „Ligi drepturilor omului”, ținută acum câțiva timp la Paris, în sala Wagram, oratori studenții au atacat și amenințat cu violență pe studenții români.

Nu mult după întrunire, s'au produs câteva incidente tari și brutale, în cursul cărora, câțiva studenți români au căzut victime.

In urma acelor incidente, Uniunea studenților creștini din România a formulat următorul comunicat:

„Uniunea națională a studenților creștini din România față de maltratarea a 40 de studenți români creștini la Paris de către o bandă de câțiva sute de studenți evrei din România, Ungaria și Palestina, protestează cu vehemență contra actului de barbarie al studențimii evree făcând cunoscut că la violență nu se poate răspunde decât cu aceeași măsură.

Uniunea cere guvernului român să anuleze bursele acordate studenților evrei dela Paris.

Uniunea roagă deasemenea guvernul țării să intervină pe lângă guvernul francez pentru protejarea colegilor noștri și să ceară guvernului statului maghiar să ia măsuri contra studenților evrei supti Ungariei cari înțeleg să maltrateze pe studenții români lăsați fără sprijin în capitala Franței.

Președinte, Lorin Popescu

TURNEUL BULANDRA

O singură reprezentație Luni 19 Martie 1928, la teatrul REGINA MARIA.

CYRANO DE BERGERAC
Comedie în 5 acte, de Ed. Rostand, în românește de Mihail Codreanu.

Jucată de grupul: Tony Bulandra (Cyrano de Bergerac), Marietta Sadoveanu (Roxana), Jean Constantinescu (Cristian), Liliana Constantinescu, Sofica Ionescu, Maria Florescu, N. Gardescu, C. Emilian, Const. Georgescu, etc.

Marchizi, cadeți, gasconi, soldați, popor.
Decorurile de pictorul Teodorov. — Costumele dela Teatrul Național din București.

Inceputul la orele 20 și jurătate precis.

sându-l ușor locului, a dat să se ridice, picioarele însă nu vrură să-l mai asculte și a stat acolo lângă sergentul ce se văta dureros, el însuși nescotând nici un gemăt. Chiriță a ridicat ochii; cu groază a văzut șiroarele de sânge ce curgeau din rănile soldatului care rămăsese lângă el, desi știa că el însuși o să moară...

— Ci iartă-mă frate, iartă-mă... scânci sergentul. Din smucirea trupului lui însăngerat, soldatul înțelesese că vrea să-l îmbrățișeze. S'a târât alături de dânsul și buzele pline de sânge ale nenorociilor oșteni, s'au lipit într-o sărutare groznică de frăgie adevărată. Când oșteanul dădu să-i lase iar domol trupul pe pământ, Chiriță închise ochii; doar horcăitul lui dureros arăta că din viteazul sergent al companiei a noua, nu rămânea decât un hoit neinsuflețit și amintirea.

Iar soldatul, câinele credincios, ce fusese în stare să facă, o atât de grozavă jertfă, se țira cu greutate până la liniile noastre. El are și acum încă portofelul ce-i daduse sergentul, și n'are era fotografia mamei viteazului dar nenorocosului Chiriță.

Ecouri

Pentru dl. mototolescu...

Fără ură, fără părtinire și fără gând de a mototoli cumva numele dl. mototolescu, profesor luminat și singular „goi” chinat al lui Weislovits — proprietarul hotelului „Park” din localitate — cu care, s'a înțeles de minune de lungă vreme vânătorul de tigrii, lei și leopardi, zimbrii, studenții, pisici sălbatece și minore (Weislovits nu d. mototolescu), îl rugăm frumos de domn profesor, să ne răspundă la următoarea întrebare:

Este adevărat, că, dsa ar fi intervenit pe lângă d. primar al nenorocitei noastre urbi, ca să fie primită în slujbă la primărie o studentă rătăcită?

Nu d'altceva, dar, când, studentimea română e sistematic refuzată pe către „naciogosuiri cu cabaturi cu brandenburguri și cu pâlarıți cu peană la spate” dela Casa orășului, nu cadrează să fii profesora universitar și să stăruie a le băga în slujbi pe jidofețe, cu atât mai mult, când, ești și oltean...

E un non sens, domn profesor... Ferere-ar enema lui pestriță a ălui de minte...

Intre unele și celelalte...

Babele anotimpului, ca și cele ciocieiști, s'au bosumflat, cu diferența că, cele dintâi sunt mai blânde totuși... Ele, nu s'au năpusit numai împotriva gazetarilor, ca să le trimită boxeuri, cari au învățat și practica de toate, numai morala însă nu!... Babele lui Mărișor, s'au manifestat bietele, numai cu câte o ploică — pe la noi — ba, chiar și cu câte o ninsoare, ai cărei fulgi au căzut ca la prima apariție a soarelui să fie neaveniți... Cu toate că, primele sunt mai puțin hidoase de cât următoarele, din pricina celor iubitoare de gățani, au ajuns bieții oameni să se lepede și de cele nevinovate ca neaua ce aduc. Și astfel, din această pricină, în actualul post, nu mai auzi hotărându-se decât numai pe furii și numai între întimi desavârșiți. „Măine-baba mea... potmăine, e a mea... și să vezi, ce frumoasă vreme are să fie...” Deci, bibăneasca crimă a ăluia cu ciocanul lui erotic... a avut influență și asupra obiceiurilor noastre...

...și să nu-i ceară presa o pedeapsă exemplară?...

T. Rică

COMERCIALE

Restaurantul Cercul Militar Civil din localitate trecând sub ad-fia dlui Ath. Lăzărescu, specialist în arta culinară, începând de Joi 15 Martie, servindu-ți tuturor românilor și dlor ofițeri din garnizoană sau în trecere, cele mai delicioase și mai bine preparate mâncări românești-ardelene, orientate și franceze, pescării, de tot felul; fripturi la grătar. Cătafuri, baclavale și plăcintă, aperitive, vinuri și băuturi din Vechiul Regat, cu prețuri extrem de avantajoase. Abonamente lunare a 60 Lei pe zi.

Se primesc comenzi și se servește ireproșabil, banchete, nunți recepțiuni, „lunch-uri” și serbări familiare.

Saloanele cercului sunt deschise în permanență.

Orchestra națională. Prin noua amenajare, Cercul Militar-Civil va fi singurul local de întâlnire al elitei românești.

Distrații de tot felul. — Fotograf. — Coafor.

Convocare

Sâmbătă 24 Martie 1928, la orele 17, va avea loc adunarea generală a Reuniunii „Cele Trei Crișuri”, în sala bibliotecii, din str. Prințul Carol No. 5 (Cercul catolic).

Un alt exemplu trăit de mine. Luptam strașnic pe crestele muntoase ale Masivului Vulcan.

De mai multe zile greutatea vremii, ne încercam fără cruțare; ploua necontenit și zi noaptea, fărmâind clipă de clipă ultimele eforturi de rezistență ale trupelor dela Jiu.

Se dase ordin de atac.

Trupele se repezise vijelios înainte, dar de câteva ori consecutiv, fuseră nevoite să-și frângă avântul.

Pe front agenții de legătură ai Bat. II-R. 43 Inf. împărțeau îndemnul scris ale comandantului de batalion.

Un nou semnal de corn și valul de atac se ridică ca un singur om, asvărindu-se înainte spre nimicire.

Sergentul Albu Ioan, ajunge într' clipă la un ploton unde comandantul căzușe, lovit drept în inimă, lăăsând văduvă comanda. Fără ezitare, judecând critica situației a acestui ploton, care pentru un moment se oprește în rostogolirea lui, se așează în frunte și ca un tunet aruncă comanda: „DUPĂ MINE”!

Descoperirea unor periculoși comuniști la Oradea

Intre cei 8 arestați până în prezent sunt și un avocat și un inginer chimist din localitate. — Legăturile cu Viena și cu Moscova. — Materialul confiscat în Calea Victoriei. No. 24. — Cine sunt arestații de până în prezent?

Acum două nopți, o echipă de poliști din Prefectura Poliției Oradea, în frunte cu: comisarul Gh. Borodi, agenții speciali: Sărățeanu, Borza, Trifan, Frențiu, și Joachimi, sergentul major Popescu și sergentul Ioan Tocai, pe baza informațiilor anterioare și a unei asidui supraveghieri executată asupra casei cu Nr. 24 din Calea Victoriei, în momentul când șeful echipei, a avut relațiunea certă, că, s'au adunat 4 tovarăși și că, și-au început activitatea, lucrând la niște manifeste incendiare, poliștii au inconjurat casa și după repetate somațiuni, la cari li s'a răspuns cu împotrivire și baricadă din partea comuniștilor, forțându-și ușa și în urmă, cu revolverele, au temperat intențiunile celor găsiți în casa de opunere sau de fugă și i-au arestați pe toți.

AG. SP. AL. SĂRĂȚEANU

Impresurați perfect, comuniștii n'au mai putut înstrăina nimic din cele ce aveau asupra lor și în casa, astfel că, percheziția domiciliară și cele corporale, au dat rezultate destul de fructuoase.

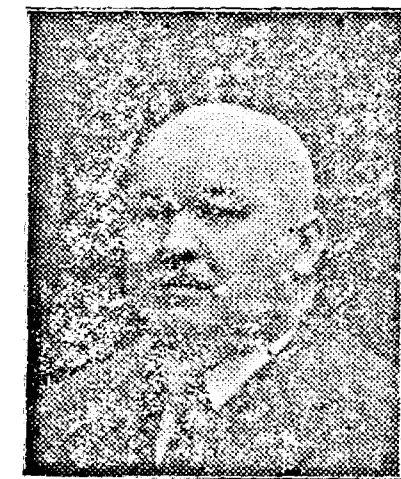
CE LUCRAU CEI 4 COMUNIȘTI ÎN CASA DIN CALEA VICTORIEI, 24?
În momentul când i-a surprins poliția, cei 4 comuniști, dintre cari 2 bărbați și 2 femei, lucrau la mașina de scris și la schapitograf; manifeste extrem de incendiare între cari și unul intitulat „GARDA LENINISTĂ”...

CE S'A DESCOPERIT? MATERIALUL CONFISCAT

Asupra comuniștilor arestați în primul moment, în casa din Calea Victoriei. No. 24, s'au găsit mai multe documente compromițătoare: telegrame, cifrate și scrisori scrise cu cerneală simpatică, din descifrarea cărora s'a constatat apoi, că, comitetul local, era în strânsă legătură cu multe centre comuniste din restul țării, între cari, și cu cel din Capitală, precum și cu centrala comunistă dela Viena și cu Moscova.

În cele 2 camere ale casei cu Nr. 24, s'au găsit și confiscat pe lângă mașina de scris, schapitograf, sticlute cu cerneală simpatică și soluție de descifrat scrisorile scrise cu cerneală simpatică, mai multe mii de manifeste: 2

geamantane mari pline și o întregă corespondență, de instrucțiuni, dări de seamă etc.

COMISARUL GH. BORODI

La fel, la domiciliul avocatului orădean, care era rezidentul organizației comuniste din localitate, s'au găsit ale scrisorile dovăditoare a activității lor subversive și manifeste broșuri etc.

CINE SUNT ARESTAȚII?

Cei 8 arestați până în seara de 16 Martie crt. sunt: Lenard Arpad, lăcătuș; Ghembacz Fridrich, fierar și casierul organizației; Gubics Adam, tâmplar, și cel în a cărui casă conspirativă, din Cartierul Viilor, pe drumul Oșorheiului, mai jos de instalația de telegrafie fără fir, veneau și erau găzduiți curierii comuniști din țară și streinătate; cunoscuta comunistă care a fost în mai multe rânduri arestată: Laco Iuczi și Weisz Ilonka, dactilografa organizației; dr Kertes Rezso (Rudolf), avocat, rezidentul organizației, care lua contact prin cu curierii și inginerul Freud Francisc, chimistul organizației, care prepara soluția pentru cerneala simpatică și avea rezervele și alte misiuni ca specialist chimist pentru cazurile când comuniștii ar fi primit ordin dela Moscova să treacă la acțiune de teroare: atențate etc.

Știri și fapte

CONFERINȚI

Astăzi Sâmbătă 17 Martie crt. la orele 18, va avea loc a XII-a conferința a UNIVERSITAȚII LIBERE: „E. GOJDU” în sala de festivități a primăriei.

Va conferenția distinsul profesor și publicist H. Bottea despre CURENTELE MODERNE ÎN LITERATURA FRANCEZĂ.

Intrarea liberă.

Măine Duminică 18 Martie crt. la orele 18, dl. G. Bota, inspector-șef școlar regional, va conferenția în cadrele „ATENEULUI ROMÂN ORADEA” în sala de festivități a primăriei despre FILOZOFIA RELATIVITAȚII.

Intrarea liberă.

Toți comuniștii enumerați în prezentul reportaj, aseară 16 Martie crt. au fost înaintați Consiliului de Război Cluj, iar cercetările, au rămas în continuare pentru restul de complici.

Cu acest prilej, citiții poliști au înregistrat o a treia frumoasă captură în scurtul timp de când în fruntea Prefecturii de Poliție a fost adus de d. Tr. Putici, căruia, li revine de asemeni o parte din merit pentru modul priceput de a-și recruta personalul și-al instrui, conducându-l la succese ca cel reputat ca descoperirea recentului complot.

La fel, finem să menționăm că, dacă arăta echipa a reușit să lucreze cu rapiditate uimitoare și cercetările și-au atins complet tînta în ce privește Oradea până

AG. SP. SILVIU BORZA

în prezent, succesul a fost strâns legat și de sprijinul larg și imediat dat dnii General Economist, Colonel Bădescu și Lt.-Colonel Albu.

Rep.

FRAUDELE CU REFORMA AGRARĂ ÎN JUDEȚUL BIHOR

In urma companiei dusă de „Ecul” foarte mulți locuitori din județ, cari, au plătit arenzei lui Buzăgiu, fără a primi chitanțe oficiale ci, numai făcute de mână lui proprie, s'au adresat autorităților, între cari și Adjele financiare, care, prin mai multe adrese l-a somat pe Buzăgiu să depună sumele pe seama statului, conform legii și dispozițiilor în vigoare.

În numărul viitor vom da amănunte.

„ECOUL” caută corespondenți în fiecare comună din județul Bihor.

Doritorii a se angaja, rugăm a ne trimite o corespondență de probă.

Ar fi vrut el să-l mai mângâie și să-i spună vorbe de nădejde și de îmbărbătare; dar i se pusesese în gât un nod și nu-i dădasă i-o vorbescă. Cu brațe vânătoare i-a luat trupul sfărâmat de la pământ și a pornit spre ai noștri, sub focul dușmanului, care era la vreo-o sută de metri.

Un șuerat scurt și un glonte într' în pulpa soldatului găurindu-i-o. Făceau amândoi jîntă prea mare. A răcnit de durere și depunând povara lui dragă, a dat să se târască spre ai noștri, în timp ce sângelui curgea șiroaie din pulpa rănită. Și iar auzi glasul sfârșietor al sergentului.

— Nu mă lăsa camarade, pe mână călăilor...

A mai făcut doi pași și a adus mâna la fruntea năclăită de sudoare, s'a întors înapoi și iar a îngenunchiat lângă sergent. Așa șchiopătând și slăbit de rană, s'a aplecat asupra lui Chiriță, pe care l-a ridicat cu brațele-i istovite, pornind trdnic spre linia noastră.

Încă un șuer scurt și mâna dreaptă a viteazului Negulescu Radu fu găurită de un al doilea glonte vrășmas... A căzut la pământ cu sergentul în brațe și lă-

două ore mai târziu conducând plutonul unui camarad căzut la atacul asupra acestui sat. M'a chemat de pe creastă:

„Vino cu mine!”

Parcă sufletul lui mă purta pe panta abruptă a Sibiului. Căzură ofițerii plotoanelor ce înaintau în salturi. În liniile trăgătorilor ne-am avântat spre sat. În marginea Sibiului, trupa a ezitat. Apa nu era atât de largă, dar părea liniștită și adâncă. Și, înaintea trupeii înarmurite pe farm, Locotenentul Ganovici se aruncă în apa. Era atunci o după amiază aspră de toamnă și viscolul nu opra parcă să înaintăm spre Bungard și Șelimbăr. Trupa a sărit în apă și urmărirea inamicului continuă în salturi și mărșări. Lângă un șanf am surprins o grupă de germani și l'am pierdut din ochi. Prizonierii mă urmau umiliți și parcă în sufletul meu ce triumfa, vibrau cuvintele Lt. Ganovici: „Vino cu mine!”. Lui îi datoroesc liniștea sufletului meu di acea zi de glorie. Spre seară se întoarse cu un alt convoi de prizonieri.

(Continuarea în numărul viitor.)

L'am văzut pe dealul Bucata, înaintea luptei dela Bungard, și